

ШОДУНАВКА

№ 38.

Београдъ 22. Септембра

1845.

СЕЕНЬ.

Са высина већъ топлоте
Ярко сунце сиђе намъ,
Изчезоше све красоте, —
Однесе јй лета прамъ.

Ладни потокъ већъ се мутнъ,
Ладъ оставља изворъ чистъ,
Съ ливадама гора жути, —
Цвѣће вене, спада листъ.

Већъ есеній вѣтаръ пири,
Круни съ дрва зрѣлый плодъ,
По долови съ магла шири —
Залађује неба својъ.

Вама дакле, о пастири!
Завидити немоту,
Пъваюћи садъ на лири,
Стоскъ мысли на стогу.

Тужно с' пѣсма вамъ прелива,
З'бунює юй вѣтра складъ,
Одъ свы страна што с' одзыва,
Готовећи заме ладъ. —

Радость оногъ текъ облива, —
Што с' знојо лѣтось — садъ
Душа силну му ужава —
Свога труда зноја — сладъ.

Садъ природе изъ нѣдара,
Већъ сазрѣлый прима плодъ,
А по волы вѣчногъ цара,
Што управља правди ходъ. —

Манъ дакле роде люби
Ты пастира животъ тай,
У празности све негуби,
Док' т' в зеленъ жизни гай.

Еръ кадъ вѣчномъ по закону,
Изнемогне т' тѣла моњъ,
Славе т' свѣтске а по трону
Зaborавли простре с' ноћи:

Изъ нѣ онда ак' затрепти
Силно твоје душе цвѣтъ,
Слажностъ когъ ће свудъ да лети,
Теб' ће вѣчно памтит' свѣтъ.

Еръ и Грка више ніе,
Изчезо є Тиръ и Римъ:
Ал' јимъ с' ипакъ слава віе
По частима свѣта свимъ.

А. Десимировићъ.

ПРИЛОГЪ ЗА ИСТОРИЮ СРБІЈ.

Сербскому Господину Милутину Протопрез-
витеру, Драгачевачкомъ Команданту!

Труди ваши за отечество поднети, истин-
ная храбрость ваша противъ непріятеля на раз-
личними местами показаная обратила въ наше
вниманіе на васъ, знакъ вашега отличія и воз-
награжденія потврждавамо васъ Войводомъ Дра-
гачевачкимъ и наименовать села слѣдуюћимъ
образомъ.

1. Вамъ власть даемо съ кнезиномъ Дра-
гачевачкомъ управляти и съ њомъ полно за-
поведати, что вамъ се предпише, а общество,
које ће быти подъ вашу власть, не угњетавати.

2. Вы да будете полни исполнитель волы
Правителствующегъ Совета Народнѣгъ и во-
лы моей.

3. У дѣламъ военнымъ одъ садъ у буду-
ће заповѣсти, наставленија и требования прима-
ћете изъ Правителствующегъ Совета одъ Г.

Военногъ Попечителя, Господара Младена Миловановића; у таковимъ што вамъ потребно буде, одъ ињега иштите.

4. У дѣламъ внутренњемъ ваше кнезине штогодъ быва и треба, да явите у Правителствуюћиј Саветъ Господару Попечителю Јакову Ненадовићу у внутренњи дѣли приматите наставленија.

5. Въ прочемъ кромъ нашой подъ никога власть неподпадате. Касателно Кнезевине Драгачевачке, слѣдује вамъ знати у будуће кому се имате покоравати.

7. У време воєвания подъ којега Командујућега послушаніе покорность ваша предписана ће быти, светљише да заповѣсти исполнявате, ибо свакиј таکовыј командујући ће отъ нась наименованъ, предизбранъ, увѣрени мы да вы съ нашомъ признаноћу, коју вамъ указујемо, быћете задовољни, усугубити труде ваше у дѣламъ касаюћимсе благополучаја Народа, и за показати себе достойнимъ у будуће сего уваженіја при Народнъмъ собранију.

У Београду 11. Януара 1811.

Верховный Вождъ
Народа Србскага,

(М. П.) Георгіј Петровић.

(М. П.) Правител. Саветъ Србскай.

Назначеніе села Кнезине Проте Драгачевскогъ: Гуча, Рогача, Осокъ, Марковица, Коњић, Тіянъ, Турица, Ртари, Дучеловић, Тучково, Дренъ, Чучаникъ, Негришори, Лисица, Пуово, Пилатовић, Капице, Пожега, Бакионица, Прикеновић, Лопашъ, Краварица долна, Краварица горна, Вирово, Џерова, Трешњишица, Миросавци.

Съ тимъ ћешъ селима Командирати, и рачуне одъ свашта давати, а у договору са Господаромъ Новакомъ, съ Милићемъ Радовитћемъ, свакадъ ће вамъ једне заповести долазити, а по наособъ како за војну тако и за проче. И у договору са свимъ кметовима одъ Наје да изберете два или три кмета за судије у Магистрату у Караванце. Исте Кметове и Писара кое изберете да ји пошљите у Саветъ, гдје ће они примити поученіе и наставленије, како ће поступати и пресуђавати.

У Наји вашој да учините четири мензулање, једну у Караванцу, другу у Трстенику, тре-

ћу у Гучи, четврту у Пожеги. За те четири мензулање да купите съ Најомъ по четири коња и по три момка; исте мензулаџи и кони, рана и плата да у једанпутъ уредите што ће имъ за годину требати како вы за право са кметовима најете.

Вы Войводе да уредите у свакомъ селу Кнеза сеоскога, кој ће са селомъ оградити кошеве и анбаре за десетке и вами рачуне давати. Вы старешине да се не мешате у сващническе и духовническе чине, коимъ имаде Митрополитъ да суди; вы старешине где се кой на судъ позовете, да одма оному отидете; а замлаће, где кој учине поара или кога убије, свакиј да га имате уватити и Суду предати. Којма Магистратъ не може пресудити, они ће онакове слати у Саветъ.

А особито да свашто явљате како мени, тако и Савету како за зло тако и за добро. Зависть и противностъ међу вамъ да небуде; ако бы се таково где нашло, кой бы се противio, тай ће морати на отвѣтъ доћи, и за свашто ћете одъ Савета Наставленије да иштите, и да познате да онъ е врховна власть.

Заклетве оне кое су у собору биле кой преступи, оће быти лишенъ старешинства.

А што се коме спредѣли да съ онимъ буде задовољањъ, у овомъ пункту вамъ описујемъ потребна, ствари и наставленија одъ којега ћете шта тражити, то је одъ Савета, кое су сада членови раздѣлни по наособъ у дѣлма.

1. Господарь Младенъ Миловановић Попечитель военныхъ Дѣль, што за војску потребује, цебана олова барута ћулета и фишека и топова и проче војне муниције отъ онога да тражите.

2. Господарь Миленко Стойковић Попечитель Иностранныхъ Дѣль, то је ако бы какавъ човекъ изъ друге земље прешао къ нама и што тражио, таки да таква човека пошљите къ њему.

3. Господинъ Доситетъ Обрадовић Попечитель Просвѣштенія Народня, онъ ће знати коме ће просвѣштеніја давати; кои за просвѣштеніје есть, отъ онога ће примати.

4. Господ. Јаковъ Ненадовић Попечитель Внутреннихъ Дѣль, отъ ињега ћете просити Внутреня Дѣла, онъ ће вамъ наставленија давати.

5. Господ. Петаръ Тодоровићъ, онъ есть великий Судія вилаштскій, коя ћете за тако отъ нѣга наставлениа искати, кой скриви, како ћете га каштиговати.

6. Господ. Кнезъ Сима Марковићъ Попечитель кассе Народнѣ, коя наставлениа отъ нѣга те тражити, будући да ће се сви приходи обрнути у касу Народню и оданде се потребна за топчіе плату и прочая за садржанѣ.

Ови предименовати шестъ членова Совѣта быће сви у једномъ согласио.

Друго одъ Најс да пошљте 10. топціја и 5. добошара на науку у Београдъ. Свакій одъ свое Кнежине главе да препишете право, и како препишете, таки намъ на званѣ да дате.

За муниције свака три мѣсеца рачунъ у Совѣтъ да шалѣте, колико сте примили и поарчили, и шта јошт имате.

У Београду 11. Јануара 1811.

Верховный Вождъ
Народа Србскаго,

(М. П.) Георгіе Петровићъ.

(М. П.) Совѣтъ Народный Србский.

ДУСИ ЖИВОТА.

Кадъ є Адамъ, после изгнанія изъ рая, знозавнымъ лицемъ землю орао, приступи једанпутъ къ нѣму ѡаво, и завистнымъ речма найвеће каяњу у нѣговомъ срцу подпали. „Зашто ты иси дражестима твоє жене противстао, смешећи се ѡаво проговори, зашто си се ты одъ пламеногъ анђелскогъ мача бояо, које са-мо производъ твогъ воображенія быо? — Садашня твоя судбина ишта друго піе, него плодъ твоє слабости и боязливости.“ Садъ ућути ѡаво очекиваюћи дѣјство свои речій, затымъ опетъ са сожалителнимъ гласомъ даль настави: „Но зато се опетъ све преиначити може, само ако ты можешъ господаръ твоје боязливости быти, и мени слѣдовати. И я самъ прогнанъ, као и ты, премда збогъ честнегъ узрока, ал' я тогъ ради иисамъ несрѣћанъ, шта више, садъ самъ я јоштъ срећни, него пре могъ прогнанія. Я самъ мени једну собствену државу основао, собственый светъ створио, у комъ самъ я господаръ и никогъ надамномъ немамъ. Одкажи тирану, који ти є рай отео, одкажи ту послуш-

ностъ и ступи самномъ у сајозъ. Ты ћешъ опетъ у слободи и независимости болій рай наћи, нећешъ више робъ быти, бытћешъ свой господаръ, и безъ страха ћешъ радити, шта ти є годъ воля. У томъ магновеню, у комъ ты себѣ одъ тогъ владарства одтрнешъ, кое є светъ збогъ тебе проклело, бытће клетва за тебе безъ дѣјства; цѣлый ће ти се светъ повиновати, и давати, штагодъ одъ нѣга зактевашъ.“

Садъ ѡаво опетъ ућути. После прве почивателне Адамъ є само зуби шкрипао противъ самога себе. Садъ се почне нѣговъ гнѣвъ по нѣговомъ чувству, воли и разсуђеню съ чудо-виштнимъ канцама на Бога устремљивати; сви нагони паклени были су у нѣговомъ срцу пробућени, то се нѣму чинило найвеће сластолюбие, упркосъ Богу да срећанъ буде, и башъ хтеде проговорити: ѡаволе ты право имашъ, я ћу быти, као што си и ты, а момъ ћу мучителю послушность одказати. У тай мање угледа онъ два анђела, који га одвећи сажалително погледаше. „Срећа, коју си ты уживао,“ једанъ одъ ињи приближаваюћи се проговори, „остає ти неизгубљена, ако у послушности према Богу останешъ, којега моћь никакво створено суштество отети неможе. Види л' ти се садашњость тегобна и немила, то зовни мене, и я ћу ти довести срећнијо прошлостъ предъ твоју душу, и крѣни се чигда непобѣђеномъ задовољствомъ за борбу са свакомъ тегобомъ садашњега тренутка.“ Съ овимъ речма одвје онъ предъ ињимъ прошлостъ са свима задовољствама, која су му обећана, и Адамъ ије знао како му се то случи. Гнѣвъ на Бога разширене канце опетъ скучи, нагони паклени завуку се у найтайније буџаке душе, и удалѣна одъ господара видила му се срећа немогућна. Ал' ѡаво свою стварь недржи за изгубљину. „Будало, проговори онъ, заръ ћешъ се са безсуштвеномъ образима тако једне безсуштвене среће да задовољишъ? то заиста ты незаслужујешъ да срећанъ будешъ. Подай се мучити, и живи како ти годъ драго, мене више сажаленje приволети неће, да къ теби приступимъ.“ ѡаво опетъ ућути, а Адамъ се почне колебати. Легло ѡаволскогъ нагона опетъ остави у души скривене буџаке, а блага чувства и добро намѣренѣ ступе натрагъ. Садъ ступи къ нѣму другиј анђело, и развје будућностъ предъ ињимъ съ ићнимъ дражестнимъ изгледима, и усхићеномъ сновима, и где, човекъ, као и онъ, стао предъ ићга, и добы круну заслуге изъ руку Божији, комъ онъ хтеде неверанъ

быти. Небо се отвори и излје надъ ньимъ най-
лепше благо, и гласъ се зачує: „Ты си на иску-
шенију био, ты си се храбро трудомъ борio,
садъ ступи у радость, коя є сохранїнъмъ ра-
бомъ Божіумъ пріуготовлѣна во вѣки вѣковъ.“
Садъ сазна Адамъ, да найжалостнія садашњость
престає жалостна быти, кадъ човекъ бодрость
има, одъ нѣ очи обратити на милу прошлость,
коя є за ньомъ, или на красну будућность, коя
є предъ ньомъ, и ђаволу проговори: „Одлази ты
одъ мене, ты, кои само садашњость познаешъ,
а нећешъ ништа да знашъ о радостима про-
шлости и будућности, я те презиремъ.“ А къ
милимъ пакъ анђелима проговори: „Смилијте се
на мене, и никда ме неостављайте! Чрезъ васъ
є животъ текъ животъ, а безъ васъ є само
магновено одцѣлѣно быће, безъ сауза и bla-
женства. „Анђели га дуго грилише и съ любави
пратише крозъ савъ векъ, као што и све нѣго-
ве потомке спомемъ и надежда прате.

Д. Аврамовићъ.

НАДГРОБНО СЛОВО

БЛАЖЕНОПОЧИВШОЙ АНКИ, ПРЕМИЛОЙ КЊЕРИ
Г. ГЕОРГИЯ КОМАНУДИ.

Мирно и спокойно почива овде на вѣки у-
спавана Анка, коя є пре 6. дана у кругу свои
милы родитељи осећала невину сладость овогъ
земногъ живота. Мирно и спокойно велимъ,
срѣди сама свирѣпа смртъ ніе была у стану
изгладити величествене черте лица, кое су є
у животу међу многима нѣногъ пола красиле и
одликовале. У тако нѣжномъ возрасту саеди-
нивала є млада покойница покрай дичногъ саста-
ва тѣлесногъ и прекрасне дарове душевне, кои
су се подъ мудримъ и брижнимъ возпитаніемъ
родитеља све више и више развијали и разце-
ставали; али грозна смртъ, коя никога нештеди,
недопусти ни овомъ младомъ пупольку да вре-
менный свой цвѣтъ дочека, него га оштромъ
својомъ косомъ пресећче, завидећи великай сре-
ћи нѣговой. О бѣдни родитељи! како є жалост-
на судба ваша! вы одранисте и воспитасте ва-
шу Анку, да у найљипијемъ цвѣту своеј младо-
сти, у четрнайстомъ лѣту свогъ млађаногъ же-
вота, жертва ужасне смрти постане. Но утѣ-

шите се.*“) Душа садъ нѣна по мѣстима вѣчне
блажености лети и райскимъ се наслажава по-
коемъ, шиљоћи Вишњему Творцу топле молит-
ве за свое драгоценне родитељи и сроднике и за
савъ човеческій родъ!! —

У Београду 16. Септембра 1845.

Свтиміе Аврамовићъ.

ПРАВОСЛОВНО ПЫТАНЪ.

1.

Браћа Петаръ, Павле и Јованъ живили су
у задрузи. Јованъ умре, оставивши три сына, одъ
кои најстаріји є одъ 13. год. Иманъ задружно
износи до 1000 # вредности, а годишни при-
плодъ и приновакъ до 100 # ц. Како ће се о-
вай приплодъ подѣлити? Ко ће, и колико ће
добыти?

2.

Најстаріји сынъ Јовановъ наврши 15. годи-
ну, нѣму дакле припада једнака част са пунол-
ѣтнимъ задругарима у приплоду и приновку.
Како ће се садъ оны 100 # дѣлити? Ко ће, и
колико ће добыти?

ГГ. Правослови умоляваю се, да бы свое
одговоре на редакцију овы листова што скорије
послати изволили.

А Н Е К Д О Т А.

Еданъ данъ пре једне битке, кадъ за обсто-
јателства Фридриха Беликога ніе башъ пайболъ
было, буде предъ нѣга еданъ grenadierъ дове-
денъ, кои є побѣди хтѣо, но ухвате га. „За-
што си ты побѣди хтѣо?“ Запита га краль.
„Е,“ одговори grenadierъ, „Вашегъ Величества
врло рѣаво обстоятелства стое, и зато самъ я
хтѣо мою срећу на другомъ мѣсту да потра-
жимъ.“ „Но причекай до сутра,“ настави Фрид-
рихъ, „ако после битке за мене болѣ вад-
ежде небуде то ћемо мы заедно бѣгати.“

Д. Аврамовићъ.

*“) Смртъ избавља одъ сваків бѣда.
Цвѣтъ промећа по зими се јавља.
Благо свакомъ коју умре:
О манѣ є муке и грѣха.

С. М. С.

Учредникъ Милошъ Поповићъ.

Издано и печатано у Правителственой Књигопечатни у Београду.